

zejména jest také nerozhodné, zda se k tomu smluvně dobrovolně uvolila. Vždyť ustanovení § 1431 obč. zák. vyžaduje jen »plnění«, to jest dobrovolné plnění v úmyslu, plniti (solvendi animo). Ale jinak jest tomu, pokud byla z řečeného důvodu vnesena námitka nedostatku pasivního oprávnění. Poněvadž dovolatelka může nárok podle § 1431 obč. zák. uplatňovati jen proti příjemci peněz, musí býti probrána a dořešena otázka, zda příjemcem byla a jest jen žalovaná, nikoli snad ministerstvo veřejných prací, jemuž žalovaná vybrané příplatky odváděla. Cenným průvodem budou tu i faktury, by mohlo býti usouzeno, zdali příspěvky byly účtovány v kupní ceně, či samostatně. Odvolací soud se arcí mylně domnívá, že kondikce podle § 1431 obč. zák. předpokládá obohacení žalovaného. Její podstata nespočívá v obohacení, nýbrž v bezdůvodnosti plnění. Pokud odvolací soud uvádí, že rozhodnutí nejvyššího správního soudu, jímž bylo ke stížnosti někoho jiného prohlášeno vybírání uhelného příplatku za nezákonné, má účinek jen mezi stranami stížností dotčenými, nikoli však proti žalované, která nepodala stížnost a příkazem nadřízeného úřadu správního, ministerstva veřejných prací, byla a zůstala povinnou, by příplatek vybírala, jest to pro rozhodnutí této rozepře nezávažné a jest rozhodné jen, že vybírání příplatků bylo k tomu povolanou nejvyšší stolicí prohlášeno za nezákonné. Tímto rozhodnutím nejvyšší k tomu povolané stolice ješt uznáno, že domnělé zákonité plnění dovolatelčino bylo vyvoláno nezákonným postupem správního úřadu, který toto plnění nařizoval a přijímal. Bylo a jest věci žalované, aby se zákonitě bránila nezákonnému vybírání a by se domáhala vrácení nezákonnitě vybraných příplatků. Jest tedy splněn i druhý základní předpoklad kondikce podle § 1431 obč. zák., a, když odvolací soud usoudil jinak, je proti jeho rozhodnutí podle čís. 4 § 503 c. ř. s. uplatněný důvod dovolací opodstatněn. Zbývá jen dořešiti otázku pasivního oprávnění a proto jest opodstatněn i dovolací důvod podle čís. 2 § 503 c. ř. s., tento i z té příčiny, že se soudy nižších stolic neobíraly následkem mylného právního názoru výši zažalované pohledávky.

Čís. 9969.

Bylo-li ve vyrovnacím řízení na Slovensku a Podkarpatské Rusi uzavřeno vyrovnání s výhradou obživnutí původních pohledávek, vztahuje se vykonatelnost na celou přihlášenou pohledávku, jež nebyla popřena. Byla-li v takovém vyrovnacím řízení pohledávka zjištěna a vyrovnání potvrzeno, vadí soudnímu uplatňování pohledávky překážka rozepře rozsouzené.

(Rozh. ze dne 6. června 1930, Rv I 1244/29.)

Žalující firmě v K. v Čechách příslušely proti žalované firmě v S. na Podkarpatské Rusi pohledávky za dodané zboží. O jmění žalované bylo zahájeno vyrovnání, jež skončilo přijetím vyrovnací kvoty 45%. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se žalobkyně na žalované zaplacení plných

pohledávek jednak proto, že žalovaná nedodržela vyrovnání, jednak proto, že si prý vyhradila k prodanému zboží vlastnické právo až do úplného zaplacení kupní ceny. Procesní soud své stolice uznal podle žaloby. Odvolací soud žalobu pro tentokráte zamítl.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání žalobkyně.

Důvody:

Pokud se žalobkyně domáhá zaplacení zažalované pohledávky pro nedodržení potvrzeného vyrovnání žalovanou stranou, jde vlastně o věc rozsouzenou, o soudní vyrovnání, jež se stalo na Podkarpatské Rusi, a jest na vyrovnání vzhledem k zásadě »locus regit actum« použití předpisů vyrovnávacího řádu, platícího pro Slovensko a Podkarpatskou Rus (nař. ze dne 15. listopadu 1915 čís. 4070 M. E.). Bylo-li ve vyrovnacím řízení na Slovensku a Podkarpatské Rusi uzavřeno vyrovnání s výhradou obživnutí původních pohledávek, vztahuje se vykonatelnost na celou přihlášenou pohledávku, kteráž nebyla popřena. Byla-li ve vyrovnacím řízení pohledávka zjištěna a vyrovnání potvrzeno, jest soudnímu uplatňování pohledávky v cestě námitka rozepře rozsouzené, ježto podle § 62 sl. vyr. ř. usnesení schvalující vyrovnání, stalo-li se pravoplatným, propůjčuje na základě výtahu z tabely exekuční nárok. (srov. rozh. č. 4262 a 5162). To zde dopadá, takže, pokud se žalující strana domáhá zaplacení zažalované pohledávky pro nedodržení soudem potvrzeného vyrovnání, měla žaloba odmítnuta býti pro věc pravoplatně rozsouzenou; tím však, že se tak nestalo, nýbrž že žaloba zamítnuta byla pro tentokráte, nebyla žalobkyně na svých právech postížena.

Pokud žalobkyně opírá žalobní nárok o právo vylučovací, jest se obíratí především dovolacím důvodem nesprávného právního posouzení. Nabyla-li žalovaná vlastnického práva k prodaným jí věcem, nebylo by tu vůbec žalobkyní tvrzeného vlastnického práva. Jest proto především řešiti tuto otázku. V tomto směru jest uvážiti, že strany byly již v obchodním spojení před uzavřením sporných koupí a že faktury na prodané zboží žalobkyní žalované tehdy zasílané neobsahovaly doložku o výhradě vlastnického práva. Uváží-li se dále, že v komisních notách č. 78 a 221 není zmínky o výhradě vlastnického práva a že také některé faktury, jimiž tyto komisní noty byly vyřizovány, neobsahovaly doložku o této výhradě, nemohla žalovaná, i když ostatní faktury byly opatřeny doložkou o výhradě vlastnického práva, pokládati tuto doložku za vážný a opravdový projev žalobkyně (čl. 278 obch. zák. a § 914 obč. zák.), to tím méně, ano šlo o zboží obchodníkem k dalšímu zcizení zakoupené a nelze proto za to míti, že žalovaná strana tím, že faktury, pokud doložkou tou byly opatřeny, přijala a proti doložce se neohradila, mlčky na výhradu tu přistoupila (čl. 1 obch. zák. a § 863 obč. zák.) a nemohla ani žalobkyně z mlčení žalované souditi na souhlas s výhradou. Nedošlo proto mezi stranami v souzeném případě k ujednání o výhradě vlastnického práva, žalovaná dodáním zboží nabyta vlastnického práva k němu a nepříslušelo a nepřísluší žalobkyni tvrzené vylučovací právo a tudíž

ani nárok na zvláštní uspokojení podle § 67 sl. vyr. ř., pokud se týče podle §§ 42 a 43 sl. konk. ř. Nemůže se proto žalobkyně cítiti stížena napadeným rozsudkem, kterým její obmezená žalobní prosba byla zamítnuta pro tentokráte.

Čís. 9970.

Pohledávka (směnka) neplatná vzhledem k § 47 vyr. ř. jest již od původu neplatná a nestává se neplatnou teprve rozsudkem. Tříletou promlčecí lhůtu § 47 vyr. ř. nelze počítati teprve ode dne, kdy bylo právoplatně rozhodnuto, že pohledávka (směnka) jest neplatná. Co nemůže dlužník z důvodu § 47 vyr. ř. žádati zpět vzhledem k promlčení, nemůže si ani započítati na kvotu.

Aktivní oprávnění směnečného solidárního dlužníka k vymáhání zaručené pohledávky (vyrovnací kvoty) proti hlavnímu dlužníku, jest dáno již tím, že mu věřitel připsal svou pohledávku jako směnečnému solidárnímu dlužníku k tíži, ježto hlavní dlužník neplatil.

(Rozh. ze dne 6. června 1930, Rv I 1543/29).

Žalující firma Bratří R. byla v obchodním spojení se žalovanými Oskarem a Alfredem S-ovými, veřejnými společníky firmy S. K vyrovnacímu řízení firmy Bratří S. a jejich veřejných společníků Oskara a Alfreda S-a přihlásila žalující firma jednak pohledávku z obchodního spojení 148.000 Kč, jednak pohledávku z důvodu ručení firmy Bratří S. spočítelně v Ú., jak bude dále uvedeno. Vyrovnání firmy Bratří S. bylo potvrzeno s vyrovnací kvotou 35%. Žalobou, o niž tu jde, domáhala se firma Bratří R. na žalovaných Oskaru a Alfredu S-ových zaplacení 35% kvoty z oněch dvou pohledávek, jež činila 93.800 Kč a omezila žalobu, uznávši platy žalovaných ve výši 9.920 Kč, takže zažalováno bylo 83.880 Kč. Žalovaní namítli ještě další srážky, především útraty směnečné žaloby, rozsudečného a exekuce. Pokud jde o tyto útraty směnečné žaloby, rozsudečného a exekuce měla se prý věc takto: Ujednáním ze dne 10. března 1923 převzala firma Josef K. dluh žalovaných 148.000 Kč v celé jeho výši k placení přes to, že již bylo zahájeno vyrovnávací řízení o jmění žalovaných. Fa K. a syn vystavila na tento peníz bianco směnku, kterou žalující strana dne 13. července 1924 zažalovala. Spor zůstal v klidu, protože firma K. na místě zažalované směnky vystavila novou směnku. Zažalováním první směnky a dotyčným ujednáním vznikly útraty, (rozsudečné, útraty žaloby a připravené exekuce a útraty Dr. F-a), jež žalovaná strana na naléhání žalobkyně a jejího zástupce Dr. F-a musela zaplatiti. Žalobkyně neměla však právo na tyto útraty, protože směnka vydaná za vyrovnacího řízení žalovaných znamenala nepřipustnou výhodu pro jednoho věřitele a byla proto právě tak jako druhá směnka nicotná. To bylo, když městská spořitelna v Ú. jako držitelka oné druhé směnky ji zažalovala, uznáno všemi třemi stolicemi. Jest proto žalobkyně povinna, ony útraty, které neprávem na žalovaných